

AVOIN DIGITAALINEN KULTTUURIRIPE RINTÖ

JA OPISKELIJAT (5OP, HELSINGIN YLIOPISTO)

MAIJA PAAVOLAINEN

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO

HELSINGIN YLIOPISTO

DIGITAL HUMANITIES

Kuva Finna.fi Helsingin kaupunginmuseo CC BY

HELSINGIN YLIOPISTO

- Humanistien tutkimusaineistot, humanistien tutkimuskysymykset, digitaaliset menetelmät
- Kvantitatiiviset menetelmät, isot aineistot
- Myös digitaalisen kulttuurin ilmiöiden humanistinen tutkimus

DIGITAALINEN KULTTUURIPERINTÖ

- Kulttuuriperintö- eli GLAM instituutiot
 - Galleries Libraries Archives Museums
 - Digitaaliset kokoelmat
 - Pitkäaikaissäilytyksestä pitkäaikaissaatavuuteen
- Digitaaliset kulttuuriperintöaineistot – digihumanistien tutkimusaineistot?
 - Kulttuuriperintöaineistot ”datana”?

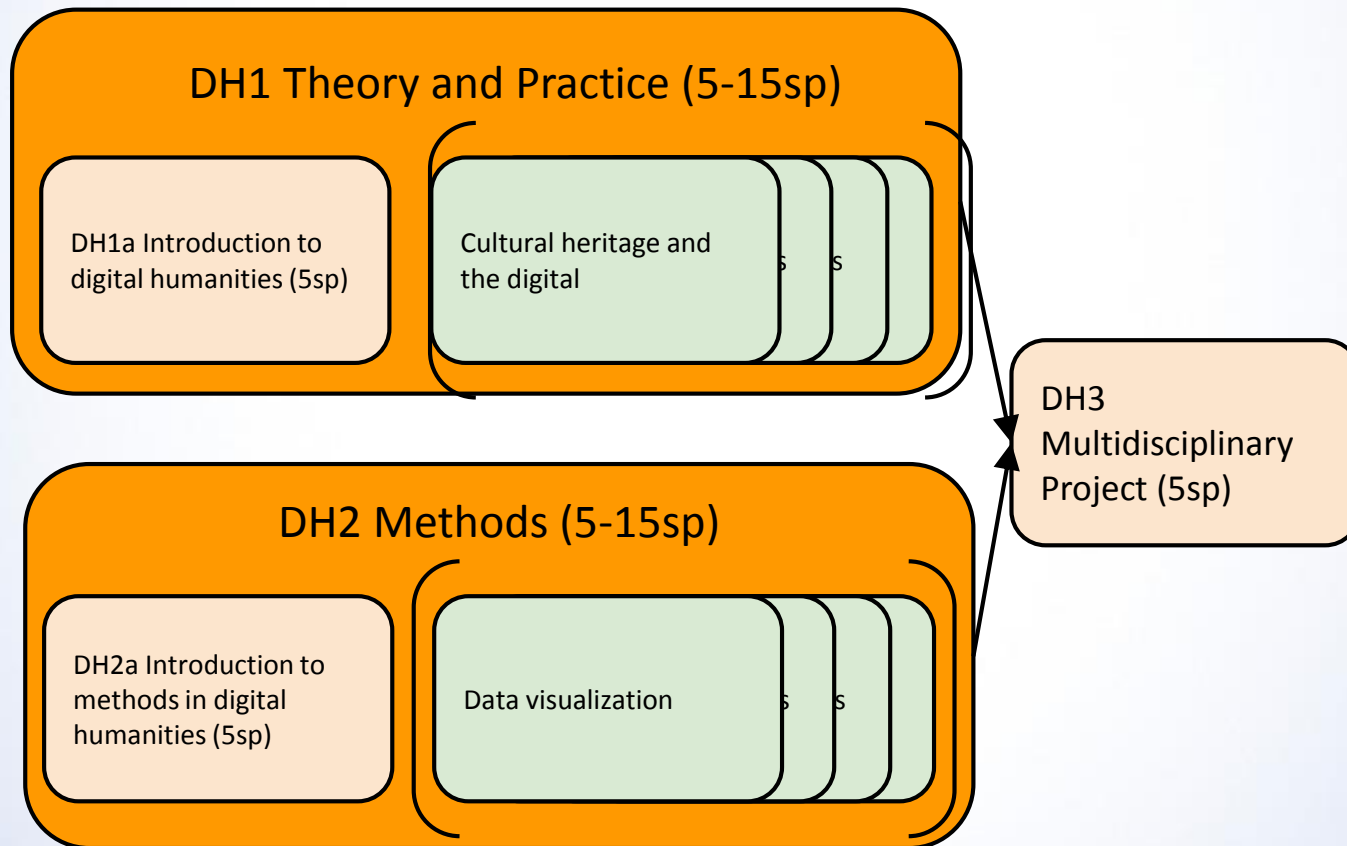
Kuva Finna.fi Helsingin kaupunginmuseo CC BY

HELSINGIN YLIOPISTO

HELSINKI DH SIVUAINNE

Digital Humanities 25sp

HELSINGIN YLIOPISTO

AVOIN DIGITAALINEN KULTTUURIPERINTÖ – KURSSI

- Humanistiopiskelijan
lempeä johdatus
digihumanismiin
- Lähtökohtana aineistot
ja aiheet -
suomalaisten
digikokoelmien kirjo
- Mitä ottaa huomioon,
kun kokoelmia
tarkastellaan
tutkimusnäkökulmasta?

HELSINGIN YLIOPISTO

Kuva Helsingin Kaupunginmuseo finna.fi CC BY 4.0

OPPIMISTAVOITTEITA 1

**Keskeiset
kokoelmat**

Avoin GLAM –liike

**Tutkimusnäkökulma
aineistoihin**

**Digitaalisuus:
käyttöliittymästä
dataan**

HELSINGIN YLIOPISTO

OPPIMISTAVOITTEITA 2

**Dokumentointi:
metadatan laatu ja
systemaattisuus**

**Tekijänoikeus- ja
tutkimuseettiset
kysymykset**

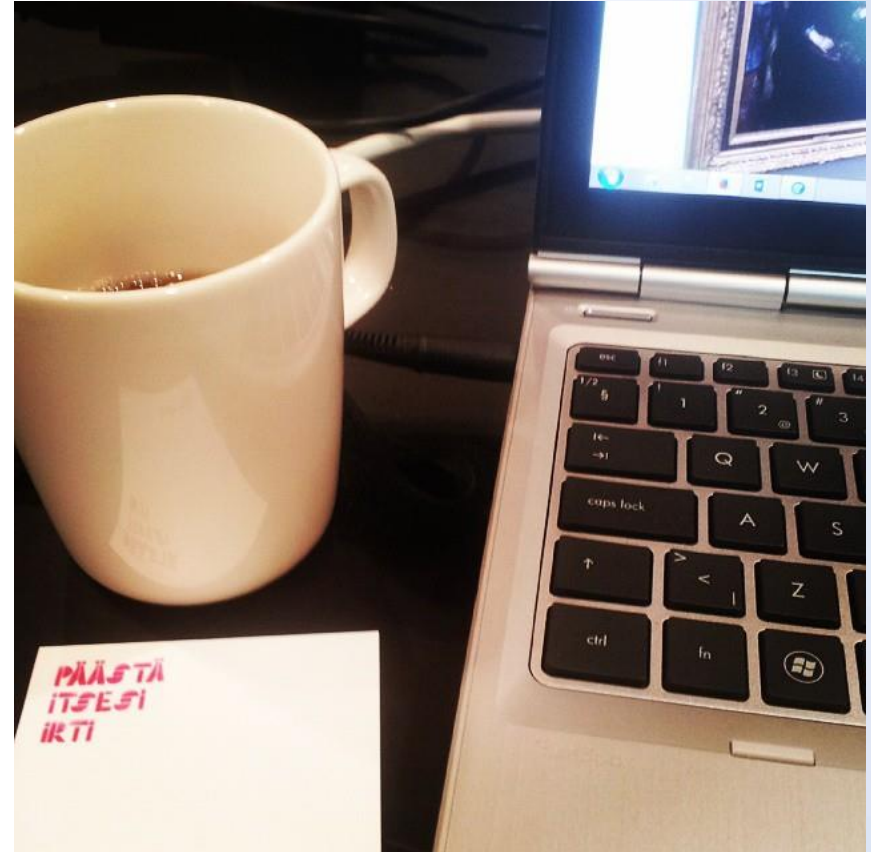
**Tutkimusaineiston
hallintaa
opiskelijoille?**

HELSINGIN YLIOPISTO

KURSSIN RUNKO

- 5 opintopistettä
- 15 opiskelijaa, 5 pienryhmää
- 14 opetuskertaa, 10+ vierailevaa puhujaa
- 2 opetuskertaa ryhmätöille kirjastossa
- 2 opetuskertaa ryhmätöiden käsittelyyn
- Oppimispäiväkirja ja oheislukemisto

Kuva M Paavolainen 2014

HELSINGIN YLIOPISTO

KURSSIN RUNKO

Kuva M Paavolainen 2014

- Puhujat kulttuuriperintö-organisaatioista, kuten Kansalliskirjastosta, YLEltä, Kansallisgalleriasta, SKS:stä, Kaupunginmuseosta - mutta myös avoimen kulttuuridatan aktivisti, linkitetyn datan asiantuntija, museokuraattori..

HELSINGIN YLIOPISTO

DATANÄKÖKULMA KULTTUURIPERINTÖÖN

- Onko kokoelma avoimesti saatavilla?
- Onko metadata ladattavissa?
- Miten laadukas kokoelma on? Onko se epätasainen vai kattava?
- Miten kokoelma on syntynyt?

Kuva M Paavolainen 2016

HELSINGIN YLIOPISTO

DATANÄKÖKULMA KULTTUURIPERINTÖÖN

Kuva Helsingin Kaupunginmuseo finna.fi CC BY 4.0

- Miten kokoelma on dokumentoitu?
- Kuinka laadukasta metadata on?
- Liittyykö kokoelman tutkimuskäyttöön tekijänoikeuskysymyksiä ja jos liittyy, voiko niistä neuvotella?

HELSINGIN YLIOPISTO

KOKEMUKSIA

- Opiskelijat innostuneita digitaalisista kokoelmista
- Organisaatiot tyytyväisiä opiskelijoiden tapaamisesta

Lisää yhteistyötä
yliopistojen ja GLAM-
organisaatioiden välillä?

Kuva M Paavolainen 2016

HELSINGIN YLIOPISTO

PALAUTE / OPISKELIJAT

- Myönteistä:
 - Kurssisisällöt
 - Työtavat
 - Ajankohtaisuus
- Kielteistä:
 - Vierailevat puhujat -
hajanaisuus

Kuva Helsingin Kaupunginmuseo finna.fi CC BY 4.0

HELSINGIN YLIOPISTO

PALAUTE / OPETTAJAT

Kuva Helsingin Kaupunginmuseo finna.fi CC BY 4.0

- Opiskelijat hahmottivat tekijänoikeuskysymykset hyvin
- Digitaaliset aineistot datana ja tutkimuskysymykset vaikeita
- Kunnianhimoiset tavoitteet?

HELSINGIN YLIOPISTO

INFORMAATIOLOKUTAITO STANDARDEISTA KEHYKSIIN

Informaatiolukutaito: tiedon
löytämisen ja arvioinnin
standardeista ([ACRL,
2000](#))

..tiedon rakentamisen ja
tieteellisen keskustelun
kehyksiin, tiedon
kuluttajasta tiedon
tuottajaksi ([ACRL, 2015](#))

Kuva M Paavolainen 2016

HELSINGIN YLIOPISTO

DATALUKUTAITO

Datan lukutaito (Koltay, 2015)

on tietoa kvantitatiivisista (tilastollisista) metodeista, metadatastandardeista ja datan elinkaaresta (*data curation cycle*)

Koltay, T. (2015). Data literacy: in search of a name and identity. *Journal of Documentation*, 71(2), 401-415.

Kuva M Paavolainen 2015

HELSINGIN YLIOPISTO

DATALUKUTAITO

Kuva M Paavolainen 2016

..mutta myös ymmärrystä
datan laadusta: saatavuudesta,
käyttömahdollisuuksista ja
kontekstin, syntyhistorian
(*provenience*) ja dokumentaation
(*metadata*) ymmärrettävyydestä
sekä

ymmärrystä erilaisten digitaalisten
objektien **datapiirteistä** ja niiden
ongelmien tunnistamista, joihin
tietty data voi vastata

HELSINGIN YLIOPISTO

Koltay, T. (2015). Data literacy: in search of a name and identity. *Journal of Documentation*, 71(2), 401-415.

DATALUKUTAITO/ KULTTUURIPERINTÖDATA

SAATAVUUS

- Onko kokoelma ladattavissa avoimesti vai käyttöliittymän kautta?
- Tekijänoikeus ja yksityisyys?

HYÖDYLLISYYS

- Miten kokoelma on syntynyt?
- Edustaako se ilmiötä kattavasti vai onko se jollain tavoin puuttellinen?

YMMÄRRETTÄVYYS

- Miten kokoelma on dokumentoitu?
- Onko metadata luotettavaa ja onko sitä tarpeeksi, jotta konteksti tulee esiin?

HELSINGIN YLIOPISTO

LUKUVUONNA 2016-17

- Digitaalinen kulttuuriperintö
- Opetus alkaa 4.11. 2.opetusperiodissa
- Yhteistyössä HY Kansatieteen oppiaineen kanssa
- Tiina Suopajarvi, Anna Kajander ja Maija Paavolainen

Kuva [Kansalliskirjasto](#) Orbelius: Typus Orbis Terrarum 1574

Avoim digitaalinen kulttuuriperintö (KSU 350)

Kurssilla kartoitetaan kotimaisia ja ulkomaisia digitaalisia kulttuuriperintöaineistoja ja se niiden käyttömahdollisuuksia tutkimuksessa. Kurssi kuuluu humanistisen tiedekunnan [Humanities](#) -sivuainekokonaisuuteen.

Tiina Suopajarvi (tiina.suopajarvi@helsinki.fi), Anna Kajander (anna.kajander@helsinki.fi) Paavolainen (maija.paavolainen@helsinki.fi).

Pe klo 10-12, 04.11.-16.12.16 [PR sali 12](#), 20.01.-03.03.17 [PR aud XIII](#)

[Weboodi 406297](#)

[Digital Humanities Weboodissa](#)

[Uutiset](#)

[Keskustelualue](#)

Kysy kurssista tai keskustele kurssin teemoista

KIITOS!

Kuva Helsingin Kaupunginmuseo finna.fi CC BY 4.0

HELSINGIN YLIOPISTO

Maija Paavolainen @mppaavol
maija.paavolainen@helsinki.fi

Helsingin yliopiston kirjasto
<http://www.helsinki.fi/kirjasto/fi/etusivu/>

Helsinki Digital Humanities
#HelsinkiDH
<https://www.helsinki.fi/en/researchgroups/digital-humanities-helsinki>